

EXAMEN FACULTATUM, RETTSVITENSKAPLIG VARIANT, VÅR 2009

Eksamenstid: 10:00 – 15:00 (5 timer)

(1) Fra rettsfilosofien

(a) Et hovedspørsmål i rettsfilosofien er hvorvidt vi rår over kriterier til vurdering av holdbarheten av den positive retten og hva disse kriteriene i tilfelle består i. To hovedsvar på dette spørsmålet er utilitaristisk rettsfilosofi og en fornuftsbasert naturrett ut fra Kant. Gjør rede for forskjellene mellom disse to svarene.

(b) Den Europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) art. 8 lyder:

Art 8. Retten til respekt for privatliv og familieliv

1. Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.

2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratiske samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.

Analyser teksten i EMK art. 8 i lys av drøftelsen under spørsmål (a).

(c) Gjør rede for forskjellene mellom pliktnormer og kompetansenormer.

(d) Analyser teksten i EMK art. 8 ved hjelp av skillet mellom pliktnormer og kompetansenormer. Vurder om artikkelen regulerer plikter, kompetanser, eller begge deler.

(2) Fra profesjonsetikken

(a) I profesjonsetisk litteratur er begrepet rollemoral mye brukt til å belyse problemstillinger og løsningsforslag.

Forklar begrepet og gi eksempler på juristroller. Som ledd i forklaringen av rollemoralbegrepet skal du også peke på forskjeller mellom rollemoral, individmoral og allmenmoral.

(b) Vis hvordan rollen som forsvarsadvokat skiller seg fra den alminnelige advokatrollen gjennom en sammenligning og drøfting av formuleringer i nedenfor siterte utdrag fra "Regler for god advokatskikk" og "Retningslinjer for forsvarsadvokater". Begrunn for hvorfor rollene har ulikt innhold.

Regler for god advokatskikk (Advokatforskriften, kap. 12)

1.2 Advokatens oppgave

En advokats oppgave er å fremme rett og hindre urett.

Advokaten plikter innenfor lovens ramme og etter beste evne å ivareta sine klienters interesser. Det skal skje uten tanke på personlig fordel eller risiko, politisk oppfatning, rase, religion eller utenforliggende hensyn.

Advokaten bør ikke identifisere seg med sin klient og har krav på å ikke bli identifisert med de standpunkter han forfekter for sin klient og de interesser klienten har.

Advokaten plikter både å være rådgiver og talsmann for sin klient.

Advokaten avgjør selv om han vil påta seg et oppdrag.

Etiske retningslinjer for forsvarere (Advokatforeningen)

2. Forsvarerens plikter og rettigheter

2.1 Forsvareren plikter å bidra til at myndighetene, herunder politiet, påtalemyndigheten, domstolene og fengselsmyndighetene, respekterer klientens menneskerettigheter og sikrer at han ikke blir behandlet på utilbørlig måte. Forsvareren skal særlig påse at klienten ikke unødvendig berøves friheten, at han ikke utsettes for umenneskelig eller nedverdiggende behandling, at hans rettigheter under frihetsberøvelse ivaretas og at han gis en rettferdig rettergang.

2.2 Forsvareren skal ikke identifisere seg med sin klient. Forsvareren har krav på ikke å bli identifisert med det han anfører for sin klient eller det syn og de interesser klienten har.

2.3 Forsvareren skal utad lojalt tilkjenne samme standpunkt til faktum som klienten gjør, men skal gi klienten sin vurdering av bevisene i saken og om nødvendig gi råd med hensyn til skyldspørsmålet. En skylderkjennelse er ikke nødvendigvis bindende for forsvareren.

2.4 Forsvareren må ikke tilskynde eller på annen måte medvirke til uriktig forklaring, falske bevis eller annen form for uredelighet.

I den samlede vurdering vil del (1) telle ca. 3/4 og del (2) telle ca. 1/4.

Professor Ola Mestad
eksamensformann